

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Bekir BOZDAĞ** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Tayip TEMEL

Van Milletvekili

Türkiye'de cezaevleri, hak ihlallerinin en yoğun yaşandığı mekânlardandır. Başta yaşam hakkı ihlalleri olmak üzere birçok insanlık dışı ve onur kırıcı muamelenin gerçekleştirildiği birer 'insan hakları ihlal merkezlerine' dönüştürülmüştür. Cezaevlerinde, mahpuslar hastalık ve diğer nedenlerle yaşamını yitirmeye devam etmekte, sevk ve sürgünler, işkence ve kötü muamele, tecrit ve izolasyon, ailelerle görüş engelleri, haberleşme haklarının engellenmesi, haksız disiplin soruşturmaları gibi çok sayıda hak ihlali yaşanmaktadır.

Nitekim Erzurum Dumlu 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevinden tarafıma ulaşan bir mahpusun mektubunda hak ihlallerine bir yenisinin eklendiğini ortaya koymaktadır. Mektupta koğuşların pencerelerinde demir parmaklıklar bulunuyor olmasına rağmen pencerelere ilave olarak 03.11.2022 tarihinde tel örgüler monte edilmiştir. Mahpus, söz konusu uygulamaya ilişkin **"Tutsakların dış dünya ile bağlarının olduğunun hissine yol açan, duvarların engelleyemediği hayatın hapisanelerde hissedilen en somut veçheleri güneş ve onun yaydığı ışıktır. Gün ışığından mahrum bir şekilde günün 22,5 saatini yapay aydınlatmalar altında yaşamak uygulamanın 'insaniliğini' gözler önüne sermektedir."** şeklinde çarpıcı bir şekilde özetlemektedir. Konuya ilişkin cezaevi 2. Müdürü ile yaptığımız telefon görüşmesinde yüksek güvenlikli cezaevi projesi gereği ve bakanlığın bilgisi dâhilinde pencerelere tel örgülerin takıldığı bilgisi tarafımıza aktarılmıştır. Söz konusu uygulama infaz hukukunun amacına ters düşen, kişinin toplumla ilişkisini tamamen koparmaya yönelik insanlık dışı ve onur kırıcı bir tecrit uygulamasıdır. Bakanlığınız koğuş pencereleri üzerine tel örgü çekilmesi uygulamasına derhal son vermelidir.

Öte yandan söz konusu uygulamaya itiraz eden mahpuslar hakkında tutanak tutulmuş; tutanaklarda "Kahrolsun TC, kahrolsun hükümet, Demirtaş'a özgürlük" sloganlarının atıldığı yazılmış; ancak mahpus bu sloganları atmadıklarını belirterek can güvenliklerinin tehlikede olduğunu belirtmiştir.

Bu bağlamda:

- 1- Bilginiz dahilinde olan Erzurum Dumlu 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevinin koğuş pencerelerine tel örgüler takılmasının gerekçesi nedir?

- 2- İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin 5. maddesi ve 'Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 7. maddesi, hiç kimsenin işkence veya diğer zalimane, insanlık dışı veya onur kırıcı muamele veya cezaya maruz bırakılmayacağını öngörmektedir. Yine Birleşmiş Milletler'in "Herhangi bir şekilde tutuklanan veya hapsedilen tüm kişilerin korunması hakkında ilkeler bütünü" , "Mahpuslara muamele ile ilgili standart asgari kurallar" ve "Mahpuslara muamele ile ilgili temel ilkeler" adlı belgelerde de mahpuslara hapisanelerde nasıl davranılması gerektiğini belirleyen bazı standartlar sıralanmıştır. Söz konusu insanlık dışı ve onur kırıcı bu uygulama taraf olduğunuz uluslararası sözleşmelere aykırı değil midir?
- 3- Türkiye'de yüksek güvenlikli kaç hapisanede bir tecrit uygulaması olan pencerelere tel örgülerin monte edilmesi hayata geçirilmiştir?
- 4- Söz konusu uygulamaya itiraz eden tutuklulara yönelik hazırlanan tutanaklarda iddia edildiği gibi atılmamış sloganların yazılmasına dair elinizde hangi bilgiler mevcuttur? Bu iddiayı araştırmak adına tutanağı hazırlayan görevliler hakkında bir soruşturma başlatılacak mıdır?
- 5- Yanlış tutulduğu iddia edilen tutanaklardan dolayı can güvenliği tehlikesi yaşayan mahpuslar adına ne tür bir güvenlik tedbiri alınacaktır?